

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

79. évfolyam, 105. szám
1989. május 6., szombat

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEDED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ara: 5,30 forint

Nemzetközi érdeklődés Vastagh Pál iránt

Huszonhat külföldi újságíró Szegeden

— Itt ugye valakit fel akartak akasztani? — kérdezte a brit kolléga.

— Ugy tudom, ötvenhat körül voltak ilyen dolgok — válaszoltam.

— De mostanában is föl akartak valakit lógatni, alighanem Szentesen — érdeklődött.

— Igen, az egy reformkommunista volt.

— De ugye a kommunisták akarták fölakasztani...

A beszélgetéstörédék helyszíne: az MSZMP Csongrád Megyei Bizottságának Rákóczi téri székháza. Huszonhat külföldi újságíró érkezett Szegedre, elsősorban azért, mert a Politikai Bizottság új tagjával, Vastagh Pállal szerettek volna megismerkedni. Kérésüket teljesítette a Külügyminisztérium Sajtófőosztálya, melynek képviselőjében Gulyás András vezette a mintegy nyolcvanperces sajtótájékoztatót.

Mint fentebb is utaltam rá, a külhoni kollégák élénken érdeklődnek a magyarországi változások iránt. Ennek köszönhetően Dél-Koreától Bulgárián át az Egyesült Államokig több nemzet képviseltette magát a párt-házban — a nyilvánosságért felelős újságírók által.

Vastagh Pál a megye és a város bemutatása után — megsegítendő a tájékozódást — beszélt önmagáról is: „Azt vallom, hogy a nemzetfelemelkedésért végzett politikát nem lehet szűk pártérdekekre alapozni. Az államszerkezet átalakítása mellett a legfontosabb politikai tett az, ha segítjük az autonóm közösségek kialakulását, és a politikai mozgalmak ezekre a szerveződésekre reflektálnak a maguk eszközeivel. A párt reformszellemét ma a reformkörök hordozzák leginkább, és én személy szerint azt várom, hogy ezek a csoportok segítenek elterjeszteni a párttagságban a reform gondolatát.”

A kérdezők — ahogy vártuk — részben a Magyarországról szóló külhoni sztereotípiákat ismételték, részben viszont éles és kemény megjegyzéseket burkoltak kérdőjeles mondataikba.

Az Olasz Kommunista Párt lapját (L'Unità) képviselő Arturo Barioli magyarul tudakozódott aziránt, hogy Csongrád megyében ki a reformer és ki a fundamentalista. Vastagh elmondta, hogy ezt nagyon nehéz meghatározni, mert társadalmi pozíciótól függetlenül lehet bárki bármilyen meggyőződésű, ráadásul a reformnyelvten sok mindent eltakar.

A japán Mainichi Shimbun újságírója, Akira Kato azt hangsúlyozta, hogy három hónapos kelet-európai tanulmányútján bebizonyosodott számára: Magyarországon nagyon siet a reformokban, és vészesen halad egy olyan átalakításban, amelynek nincs természetes

közege — legalábbis a legtöbb környékbeli országban. Az első titkár erre azt válaszolta, hogy a gyorsaság csak a beszédben mutatkozik meg, mert a szerkezet átalakítása mind a teremelésben, mind a közigazgatásban még mindig várat magára.

Mi várható egy esetleges választáskor, idén tavasszal mennyire erős az MSZMP? — kérdezte Henry Kamm a New York Timestől. Vastagh így felelt: „A hazai politikai kutatásokból teljesen hiányzik a választópolgár esetleges reagálásának vizsgálata, ezért ma nagyon nehéz tudományosan megállapított választ adni. A becslések különböző társadalmi ismeretanyagban nyugsznak, ezért az enyém is szükség-szerűen személyes és szubjektív vélemény. Borúlátóbb vagyok, mint Pozsgay Imre, de azt én is úgy érzem, hogy kormányképes párt marad az MSZMP. Különösen akkor, ha képes megszabadulni a rossz beidegződéseitől és a hitelüket vesztett vezetőitől.”

Érdekesen kérdezte a Reuters munkatársa, Dawid Lewis:

— Vastagh úr, ön mióta reformer? Kérdezem ezt azért, mert Magyarországon ma nagyon sokan vándorolnak a damaszkuszi úton!

— Bevallom — hangzott a válasz —, nem voltam a többpártrendszer híve, mert — mint oly sokan — én is ebben a struktúrában éltem. Ma már úgy érzem, szükség van a többpártrendszerre, de azt is tudva, hogy az nem feltétlenül azonos a demokráciával. Ha ugyanis — miként Max Weber is hangsúlyozza — egy szabad választásban az is győzhet, akinek a leginkább működik a választási nagyipara, akkor korántsem biztos a többség vezetésének uralomra jutása. Én tehát a szabad választások kiírásának igényét kiegészí-

teném annak fokozott biztossá tásával, hogy a társadalmi önszerveződés minél szélesebb rétegekben valósuljon meg.”

Angelov Milan, Georgiev, a bolgár Rabotnicsészko Délo munkatársa arról érdeklődött, hogy a vendéglátó véleménye szerint milyen következményekkel járna, ha az MSZMP ellenzéke szorulna a választások következtében. A megyei első titkár azt mondta erre, hogy veszélyes instabilizáció következne be, bár az is nagyon fontos szempont, hogy milyen koalíció jutna hatalomra.

Kim Zu Il, a dél-koreai Chosun Ilbo képviselőjében a pártszakadás fenyegető közeli érdeklődött. Vastagh azt mondta, reális a veszély, de nem mindegy, hogy mikor következik be a párt szakadás. Az első titkár szavaiból kiderült: az esetleges pártszakadást nem lenne szabad egyszerű kuriozitásként értelmezni, lévén az MSZMP kormánypárt.

A sajtótájékoztatón természetesen több más érdekes kérdés is fölvetődött. Föltűnő volt, hogy a külhoni kollégák mennyire tájékozottak a hazai politikai mozgalmak dolgaiban. Többben kérdeztek a reformkörről és a Münnich Ferenc Társaságról. Utóbbiról szólva Vastagh Pál kijelentette: „Az MFT semmiféle jelentős szerepet nem játszik a megye életében.”

A Külügyminisztérium által szervezett „tanulmányi kirándulás” résztvevői — egy tájfellegű ebéd után — a tudományegyetemen Csákvány Béla rektor vendégszeretetét élvezhették. Itt az intézmény falain belül működő politikai mozgalmak és érdekvédelmi csoportok képviselőivel találkoztak a megítéző érdeklődést tanúsító kollégák.

Plusztos Imre

Nagyüzem — honatyáknak

Két Országgyűlés májusban

Az Országgyűlés elnöke az alkotmány 22. paragrafusának (2.) bekezdése alapján az Országgyűlést 1989. május 30-án, kedden délelőtt 10 órára összehívta.

Az ülésszak várható napirendje:
— törvényjavaslat a gazdálkodó szervezetek és gazdasági társaságok átalakulásáról;
— törvényjavaslat az állami vállalatokról szóló, 1977. évi VI. törvény módosításáról;
— törvényjavaslat a szövetkezetekről szóló, 1971. évi III. törvény módosításáról;
— törvényjavaslat a földről szóló, 1987. évi I. törvény módosításáról;
— törvényjavaslat a mezőgazdasági szövetkezetekről szóló törvény módosításáról;
— törvényjavaslat az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló, 1961. évi VII. törvény módosításáról;
— törvényjavaslat a népszavazásról és a népi kezdeményezésről;
— tájékoztató a bős-nagymarosi beruházás helyzetéről;
— tájékoztató a költségvetés helyzetének stabilizálásáról szolgáló, tervezett kormányintézkedésekről.

*

A megnövekedett törvényalkotói munkát jelzi, hogy májusban három hét alatt két alkalommal ülésezik az Országgyűlés. Mint korábban bejelentették, május 10-én is összeül a Parlament. (MTI)

Bush elnök Magyarországra látogat

George Bush amerikai elnök Straub F. Brunónak, az Elnöki Tanács elnökének meghívására júliusban Magyarországra látogat — jelentette be pénteken Marlin Fitzwater, a Fehér Ház szóvivője. Az elnök várhatóan július 11–12-e körül érkezik Budapestre, illetve Varsóba. Lengyelországba Wojciech Jaruzelski államelnök meghívására látogat el. Ezt követően Párizsba utazik, ahol július 14-én részt vesz a vezető tőkés országok csúcstalálkozóján. A budapesti és a varsói látogatás pontos időpontját, részleteit még egyeztetik — közölte.

Fitzwater emlékeztetett rá, hogy George Bush „alelnökként” mindkét országban járt már (Magyarországon 1983-ban — a tud.), és személyesen is nagy érdeklődést tanúsít irántunk. Hivatalban levő amerikai elnök először látogat hazánkba.

„Az Egyesült Államok, a nemzetközi közösség tagjaként, igen tevékenyen támogatja a haladást a demokrácia felé, a gazdasági átalakítást” — mondotta a szóvivő, utalva arra, hogy Bush elnök a közelmúltban a Lengyelország gazdasági támogatását

célzó, különböző intézkedéseket jelentett be.

Washingtoni megfigyelők arra számítanak, hogy az amerikai kormány, illetve a törvényhozás, a lengyelországi példa alapján, magyar vonatkozásban is tesz majd intézkedéseket; a magyar kivétel, illetve a magyarországi amerikai beruházások könnyítésére, a pénzügyi gondok enyhítésére. Erre vonatkozó törvényjavaslatok, illetve kormányzati javaslatok, döntések, hír szerint, előkészületben vannak. Bush elnök a Lengyelországgal kapcsolatos döntések bejelentésekor azt mondotta: ezek egyfajta modellül szolgálnak arra, hogy miként reagál az Egyesült Államok a kelet-európai változásokra, a demokrácia, a szabad gazdaság irányába való nyitásra. A szóvivő elmondotta, hogy Bush elnök Lengyelországban támogatásáról biztosítja majd a Szolidaritást, Lech Walensát.

A budapesti látogatással részletesebben Fitzwater nem foglalkozott. Kérdésekre válaszolva, ismételtlen leszögezte: az elnök kelet-európai útjáról előzetesen nem táncsoztak a Szovjetunióval.

Változtatni nem szabad titokban

A platform: különvélemény

A tizennégyek platformját (megjelent a Délmagyarország április 20-i számában) vitatja meg az MSZMP Szeged Városi Bizottsága a hétfőn délután 3 órára a Komócsin téri székházba összehívott pártbizottsági ülésen. Ennek napirendjén szerepel még a politikai pártokról szóló törvénytervezet vitája és más aktuális kérdések. A pártbizottsági ülés valamennyi MSZMP-tag részére nyilvános.

tevékenységét. A szerkesztőbizottság nevében javaslatokat és ajánlásokat fogok tenni a pártbizottságnak, amelyek a platform szellemének a gyakorlati cselekvésre valószínűsítését kísérik meg.

— Melyek ezek közül a legfontosabbak?

— Bennünket is meglepett, ami az elmúlt pártbizottsági ülés óta kiderült: az tudniillik, hogy néhány fontos témában a platform szövegzezői nyitott kapukat döntettek. Ez tulajdonképpen kettős meglepetés, részint kellemes, másrészt legalábbis elgondolkodtató. Azt tapasztaltuk, hogy a pártbizottság valójában nem tudja, min dolgozik a végrehajtó bizottság, mit csinálnak a titkárok, sőt, az a benyomásom, hogy a titkárok sem mindig ismerik egymás tevékenységét. A városi pártbizottság apparátusa, tisztségviselői és testületei már régen elkezdtek valóságosan végrehajtani azokat a feladatokat, amelyek az MSZMP reformját célozzák. Két éve folyamatosan van Szegeden a függetlenített párttitkárok megszüntetése. Csupa szakmailag képzett emberről van szó, akik közül máris sokan a szakmá-

juknak megfelelő állásban dolgoznak, és társadalmi munkában látják el párttitkári teendőiket. Az üzemi „négyesögek” gyakorlatilag nem működnek Szegeden. Számos intézménynél és vállalatnál már megvalósult, amit mi is igényelünk, hogy tudniillik „kétszög” kell, vagyis, se a KISZ, se a párt, hanem csak a gazdasági vezetők és a szakszervezeti vezetők vegyenek részt a helyi, vállalati ügyekről döntést hozó fórumokon. A platform szerkesztői nem mászt, ezt értették, amikor megfogalmazták, hogy ki kell vonulni a gazdasági és kulturális szférából. Az is tény, hogy pártrendezvényeket már nem tartanak munkaidőben. Más kérdés, hogy ha valamely vállalat, intézmény egy helyiséget bocsát rendelkezésre, azt lehet használni, természetesen nemcsak az MSZMP-tagoknak, hanem bármely más párt tagjainak is. Megvalósulóban az a törekvés is, hogy a pártszervek ne használjanak föl intézményi, üzemi pénzeket a működésükhöz.

— Ugy tűnik föl, mintha éppen az ellenkező folyamatok mennének végbe, mint amilyeneket eddig megszoktunk. Míg eddig nem volt hiány a változásokról szóló szép szavakban, ám a valóságban nem történt semmi, most mintha túlságosan csendben dolgozna a pártapparátus. Miért ez a szemérmesség?

— Személyes véleményem szerint arról a bizonytalanságról van szó, ami manapság az MSZMP-nek nemcsak a szegedi szervezeteit jellemzi. Ez a bizonytalanság részint politikai természetű. Arról van szó, hogy míg számos érv szól amellett, hogy az elvégzett munkát nyilván-

(Folytatás a 2. oldalon.)